

Panzerabwehrbüchse 38

7,92 mm Karabin
przeciwpancerny
Panzerabwehrbüchse 38

Front Wschodni – lato 1942 roku

Historia konstrukcji

Karabin przeciwpancerny Pz.B. 38 był używany przez siły zbrojne Niemiec. Został opracowany w niemieckich zakładach Waffenfabrik Gustloff A.G. w Suhl. Zespołem konstruktorów kierował inż. dypl. B. Brauer. Karabin opracowano pod nabój Patrone 318, który wykorzystywał łuskę karabinu przeciwpancernego kalibru 13 mm z czasów Pierwszej Wojny Światowej wraz z nowo opracowanym pociskiem kalibru 7,9 mm.

W katalogu wzorów uzbrojenia otrzymał oznaczenie Gerät 1-6024.

W okresie od lata 1939 roku do maja 1940 roku wyprodukowano 1.408 egzemplarzy (z tego 703 w 1939 roku oraz 705 w 1940 roku). W momencie wybuchu wojny armia niemiecka miała na stanie zaledwie 62 egzemplarze z zapasem 59.400 naboii, a

dotycząca go instrukcja D 111/1 została wydana 31 sierpnia 1939 roku.

Grecja, kwiecień 1941 roku

Dzisiaj niezwykle rzadko występuje on w muzealnych i prywatnych kolekcjach. Ze względu na wysokie koszty produkcji szybko został zastąpiony w jednostkach liniowych przez produkowany w masowych ilościach uproszczony karabin przeciwpancerny Pz.B. 39.

Opis konstrukcji

Automatyka broni przypomina układ klasycznego działa – zespół odrzutowy obejmujący zaopatrzoną w 4 bruzdy lufę (na jej wylocie znajduje się lejkowy tłumik ognia) i obsadę półautomatycznego zamka klinowego w układzie pionowym po wystrzale cofa się około 9 cm wewnątrz blaszanej komory (w jej wnętrzu umieszczono po prawej stronie skośną prowadnicę, która przy okazji także usztywniała tę ścianę, a także odpowiednio wyprofilowano ścianę denną, która także w widoku z profilu była skośna). We wstecznym ruchu opadał pionowo zamek klinowy, co pozwalało w ostatniej fazie ruchu na ponowne napięcie iglicy i ekstrakcję pustej łuski (ponieważ zmierzała prosto w twarz strzelca, więc na górnej części kolby umieszczono małą ochronną poduszeczkę działającą jako odbijacz).

Zespół odrzutowy zatrzymuje się w tylnym położeniu z wykorzystaniem zatrzasku, co pozwala strzelcowi załadować

kolejny nabój bezpośrednio do komory naboju w lufie. Zwolnienie zamka odbywa się za pomocą popchnięcia przez lekkie uderzenie do przodu umieszczonej po prawej stronie ręczki zamkowej, co pokonuje opór zatrzasku i napięta wcześniej sprężyna powrotna przesuwając zespół odrzutowy, po drodze zamykając zamek klinowy. W pozycji tej broń jest gotowa do oddania strzału, a funkcję bezpiecznika pełni wystający przycisk umieszczony na tylnej części chwytu pistoletowego. Dopiero po jego wciśnięciu do wnętrza chwytu można oddać kolejny strzał mechanizmem spustowym zwalnającym iglicę.

Przed pierwszym strzałem trzeba było przesunąć w tylne położenie zintegrowaną z zespołem odrzutowym ręczkę zamkową. W przedniej części łoża pod lufą znajduje się dwójnóg, a w górnej części tuż przed komorą ręczka transportowa. Rurowa kolba zaopatrzona w poduszkę oporową, a także wspomniany powyżej odbijacz łusek, jest składana na zawiasie na prawą stronę. Celownik ze stałą nastawą na odległość 400 metrów współpracuje z muszką umieszczoną na wylocie lufy.

Po obu stronach blaszanej komory umieszczono gniazda dla mocowania zasobnika amunicyjnego Patronenbehälter 38/39 mieszczącego 10 naboń (po 5 naboń w 2 rzędach – o masie 0,25 kg pusty oraz załadowany 1,11 kg). Ze względu na zastosowanie składanej na prawą stronę kolby, przed przestawieniem jej w położenie transportowe trzeba było najpierw zdjąć mocowany po tej stronie zasobnik amunicyjny.

Zastosowana amunicja

Wykorzystywano naboje zaopatrzone w łuski stalowe o masie 55 g, długości 94,5 mm i średnicy dna 21 mm. Spłonka typu Zdh 88.

Do celów transportowych naboje pakowano po 5 w kartonowe pudełka. 10 kartonowych pudełek umieszczano w ocynkowanej metalowej puszcze, a 5 takich pakietów umieszczano w drewnianej skrzynce amunicyjnej mieszczącej łącznie 250 naboii. Do 1942 roku w zakładach Polte wyprodukowano 9.417.000 naboii wszystkich typów.

1. Przeciwpancerna Patrone 318 Spitzgeschoss mit Kern gehartet Reizstoff Leuchtspur:

- Długość naboju: 118,1 mm
- Długość pocisku: 32,9 mm
- Masa naboju: 84 g
- Masa pocisku: 14,53 g
- Masa rdzenia: 8,65 g
- Masa ładunku miotającego: 15 g prochu Nz.R.P. (2,8*2,6/05)
- Prędkość wylotowa: 1150 m/s

- Pocisk S.m.K.H.Rs. L`spur pełnopłaszczowy z rdzeniem z węgla wolframu, w którego dennej części umieszczono kapsułkę rozpylającą gaz łzawiący w postaci sprasowanej masy pirotechnicznej zawierającej chloroacetofenon (CN) w ilości 16 mg oraz smugacz. Z odległości 300 m pocisk przebija płytę pancerną o grubości 25 mm odchylną o 30 stopni od pionu.

2. Szkolna Patrone 318 Übungspatrone:

- Długość naboju: 118,1 mm
- Długość pocisku: 35,15 mm
- Masa naboju: 72,06 g
- Masa pocisku: 12,83 g
- Masa ładunku miotającego: 4 g prochu Nz. R.P. (1,1*2,5/1,4)
- Prędkość wylotowa: 755 m/s
- Pocisk s.S. pełnopłaszczowy z ołowianym rdzeniem. Dla zwiększenia trwałości lufy zredukowano ładunek miotający.

3. Ślepa Platzpatrone 318:

- Używane do celów szkoleniowych ślepe naboje z drewnianym pociskiem Holzgeschoß (wydrążonym w środku), który rozpadał się po opuszczeniu lufy. W celu łatwej identyfikacji pocisk był polakierowany na kolor niebieski.

4. Sprawdzian Anschußpatrone 318:

- Masa ładunku miotającego: 15,5 g typu Nz. R.P (2,8*2,6/0,5)
- Prędkość wylotowa: 1210 m/s
- Nabój tego typu był używany w fabryce do testowania wytrzymałości lufy na podwyższone ciśnienie.

5. Atrapa pocisku Exerzierpatrone 318:

- Nabój tego typu był używany w fabryce i zakładach rusznikarskich jako sprawdzian. Z jego wykorzystaniem weryfikowano zgodność wymiarową komory nabojej.

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

- Kaliber: 7,92 mm
- Amunicja: 7,92 × 92 mm
- Masa broni: 16,2 kg
- Masa lufy: 6,14 kg
- Długość całkowita: kolba rozłożona 1615 mm, kolba złożona 1293 mm
- Długość lufy: 1085 mm
- Długość linii celowniczej: 940 mm
- Szybkostrzelność: praktyczna 10 strz./min.

Autor – zdjęcia: Dawid Kałka